

Ochrona przed rakiem - w pracy i w domu

Zanieczyszczenie powietrza, praca w szkodliwych warunkach – czyli na jakie czynniki rakotwórcze należy zwracać uwagę w pracy i w domu?

Dlaczego trzeba przestrzegać zasad BHP?

Przyjmuje się, że już krótkotrwałe zetknięcie się z czynnikami rakotwórczymi może być dla nas niebezpieczne. Stąd też warto zwracać szczególną uwagę na środowisko pracy, w którym spędzamy sporą część naszego czasu. Niezwykle ważne jest przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (przepisów BHP), chroniących nas przed działaniem groźnych dla zdrowia substancji. Brak odpowiedniej ochrony może przyczynić się do wystąpienia wielu rodzajów nowotworów.

Choroba nowotworowa może rozwinąć się w okresie od kilku do nawet kilkudziesięciu lat od momentu pierwszego kontaktu z czynnikiem rakotwórczym. Dlatego warto poznać listę szkodliwych czynników chemicznych i fizycznych, na które jesteśmy narażeni np. w procesie produkcji i ograniczać z nimi kontakt.

Czynniki, na które należy zwrócić szczególną uwagę:

- chrom oraz nikiel (powstający m.in. ze spalania węgla, ropy czy przy produkcji stali) zwiększają ryzyko wystąpienia raka płuca;
- oddziaływanie włókien azbestowych, występujących na przykład w starych dachach pokrytych eternitem czy w płytach i izolacjach ogniotrwałych stosowanych w budownictwie, zwiększa ryzyko zachorowania na raka płuca i opłucnej;

planujdlugiezycie.pl
gov.pl/zdrowie

- styczność z produktami ropopochodnymi oraz wydobywanie i przetwarzanie arsenu, np. w odlewniach czy hutach szkła, może przyczynić się do powstania nowotworów skóry;
- chlorek winylu, który stosuje się w produkcji przedmiotów codziennego użytku, okien i podłóg z PCV, może wywoływać raka wątroby;
- benzen, który wykorzystuje się m.in. w produkcji rozpuszczalników, barwników i tworzyw sztucznych, może przyczynić się do zachorowania na białaczkę;
- praca przy produkcji aluminium zwiększa zachorowalność na raka pęcherza moczowego i raka płuca;
- praca w kopalniach, przy produkcji koksu i odlewie metali częściej powoduje raka płuca;
- praca z farbami i lakierami niesie ryzyko wystąpienia różnych nowotworów.

Pałac, zwiększasz ryzyko zachorowania

O ile nie zawsze mamy wpływ na warunki pracy, o tyle możemy mieć realny wpływ na zmiany postawy współpracowników. Naukowcy z Oxford University, którzy badali największe zagrożenia nowotworami w pracy, stwierdzili, że ryzyko rozwinięcia się choroby nowotworowej znacząco wzrasta u osób palących papierosy, np. zachorowanie na raka płuca jest dużo bardziej prawdopodobne u osób narażonych na działanie azbestu i jednocześnie palących tytoń.

Rezygnacja z palenia tytoniu jest najlepszym sposobem ograniczenia ryzyka zachorowania na raka. Choć pracodawcy nie mają narzędzi prawnych, by zachęcać zatrudnionych do rzucenia palenia, to wiele mogą zrobić. Odpowiednio przygotowane akcje zachęcające do rezygnacji z palenia i ochrona niepalących przed dymem poprzez wydzielenie specjalnych stref dla palaczy są skuteczne.

Uważaj na radon

Radon to promieniotwórczy gaz szlachetny występujący naturalnie w skałach i glebie, a także w materiałach budowlanych wykorzystujących ten surowiec. Podwyższone stężenie radonu obserwuje się głównie w niewietrzonych piwnicach i pomieszczeniach o słabej wentylacji znajdujących się na parterze. Szczególnie duże stężenia radonu występują w kopalniach. Radon jest bezbarwny i bezwonny, wykryć go można jedynie przy pomocy specjalistycznych urządzeń. Narażenie na radon stanowi drugą, po paleniu papierosów, najważniejszą przyczynę raka płuca – szacuje się, że jest odpowiedzialny za 9% przypadków zachorowań. Aby ograniczyć jego stężenie w pomieszczeniach, należy je wietrzyć oraz, tam gdzie to możliwe, instalować specjalne systemy wentylacji powietrza.

Sprawdzaj jakość powietrza

Światowa Organizacja Zdrowia wpisała spaliny z silników Diesla na listę czynników przyczyniających się do rozwoju nowotworów, co oznacza, że oddychanie powietrzem, w którym unoszą się spaliny silników wysokoprężnych jest zagrożeniem dla naszego zdrowia. Oceńmy zatem powietrze nosem i wzrokiem. Mętna, ciężka mgła o brunatnym odcieniu i wyczuwalnym zapachu, dymiące gęstym dymem kominy i wydobywające się z rur wydechowych spaliny samochodów powinny zniechęcać do spacerowania w takim otoczeniu.

PLANUJĘ **DŁUGIE** ŻYCIE

 Ministerstwo
Zdrowia

Kampania realizowana w ramach Narodowego Programu Zwalczenia Chorób Nowotworowych, zadanie Promocja zdrowia i profilaktyka nowotworów, finansowana ze środków Ministra Zdrowia.